

NÁRODNÍ ARCHIV PŘÍSNĚ TAJNĚ
 ZRUŠEN STUPĚŇ TAJENÍ
 Důvod: PMV 6421-MV/PP
 PhDr. Alena Nášková
 Datum: 26.3.07 Podpis: [signature]
 Počet listů: 12

K č. : 001075/17 - 3 - 1577

Zpráva o výsledcích dosavadního šetření případu sebevraždy

genplk. Vladimíra J a n k o ,

nar. 8.8.1917 Nosislav, okr. Břeclav, ženatého, státního zaměstnance, pracovníka MNO ČSLA, bytem Praha - Strašovice, U laboratoře 540/26,

ke které došlo dne 14.3.1968 asi ve 14.25 hod. v Praze v prostoru Strahova zastřelením jednou ranou ze soukromé pistole ráže 9 mm, ev.číslo EP 1679, rok výroby 1954.

Genplk. Janko dne 14. března 1968 se dostavil do zaměstnání krátce před osmou hodinou. Asi 15 minut hovořil s plk. Slavíkem, který toho dne zastupoval pobočníka soudruha generála mjr. Švarce v jeho funkci. Genplk. Janko mluvil se Slavíkem o běžných politických událostech minulého dne, zvláště se zmiňoval o programu vysílání televize z předchozího večera. Mimo jiné vyslovil nespokojenost se způsobem, kterým je v rozhlasu, televizi a tisku vedena diskuse o současných poměrech. Po odchodu plk. Slavíka zůstal gen. Janko ve své kanceláři sám, není přesně zjištěno, co činil. Asi v 9.00 hod. vstoupil plk. Slavík do jeho kanceláře a viděl, že gen. Janko odpočívá v kanceláři na pohovce, což bylo u něj něco zcela neobvyklého. Gen. Janko řekl plk. Slavíkovi, že se mu náhle udělalo nevolno a proto že si na chvíli ulehl. Na otázku plk. Slavíka, zda příštího dne se sdčastní jisté odjavy v jednom výrobním podniku, odpověděl Janko, že nikoliv, neboť dne 15. března se sdčastní stranického aktivu na ministerstvu národní obrany. Kolem 10.00 hod. gen. Janko zavolal k sobě opět plk. Slavíka a žádal, aby mu přinesl usnesení XIII. sjezdu KSČ. Plk. Slavík mu vyhověl a při doručení materiálu jakož i při několika dalších příležitostných návštěvách v kanceláři genplk. Janko viděl, že tento usilovně studuje protokol o jednání pléna Ústředního výboru KSČ z prosince 1967, dále zmiňovaný materiál obsahující

zejména usnesení XIII. o jezdě a usnesení z výroční členské schůze ZO KSČ, které byl gen. Janko členem. Při studiu těchto materiálů si činil poznámky do bloku, který byl později po jeho úmrtí u gen. Janka nalezen. Podle názoru plk. Slavíka gen. Janko v této době usilovně pracoval, přemýšlel a zpracovával si jakýsi podklad. Přibližně v téže době tj. asi v 10.00 hod. telefonoval gen. Jankovi soudruh Jan Hlína, pracovník Ústředního výboru KSČ, který při stručném rozhovoru požádal gen. Janko, aby se téhož dne ve 14.00 hod. dostavil na Ústřední výbor. Bližší obsah předpokládaného jednání soudruh Hlína gen. Jankovi nesdělil. Ten přislíbil, že ve stanovenou dobu přijde a sám se také o bližším účelu návštěvy jakož i o obsahu plánovaného jednání na ÚV neinformoval. Práce gen. Janka byla přerušena návštěvou gen. Ostrčila a dalších čtyř důstojníků sovětské armády, které se uskutečnila kolem 11.00 hod. Zmínění důstojníci se však u gen. Janka zdrželi asi 15 minut. Po jejich odchodu setrval gen. Janko nadále v kanceláři. V průběhu dopoledne vypil celkem 5 káv. Při jednom takovém donesení kávy viděl plk. Slavík, že gen. Janko cosi prohlíží ve svém trezoru a při jeho příchodu sebou nápadně trhl a plk. Slavík u něho pozoroval úlek. Kolem 12.00 hod. se zmínil gen. Janko Slavíkovi o tom, že ve 14.00 hod. se má dostavit na Ústřední výbor KSČ. Asi ve 13.30 hod. požádal gen. Janko o telefonické spojení se soudruhem Hlínou. Ten však v té době údajně nebyl přítomen na Ústředním výboru. Gen. Janko vzal tuto informaci plk. Slavíkovi na vědomí bez dalších poznámek. Asi ve 13.40 hod. plk. Slavík připomněl gen. Jankovi, že je čas, aby odejel na ÚV. Gen. Janko se tedy připravil k odchodu, přetím však ještě řekl plk. Slavíkovi, že jednání na ÚV nebude dlouhé a nechal si na 15.00 hod. k sobě předvolat náčelníka kádrového oddělení, s nímž chtěl projednávat běžné kádrové záležitosti. Z kanceláře odešel teprve kolem 14.00 hod. s tím, že odjíždí na Ústřední výbor. Podle vyjádření osob, které gen. Janka znali z předchozí činnosti, zejména tedy plk. Slavík, o.p. Šimkové, vyplývá, že v průběhu dopoledne nepozorovali u gen. Janka žádnou podstatnou změnu v chování. Nápadnou byla pouze jeho chvilková nevolnost a vypití většího množ-

ství káv.

Gen. Janko asi ve 14.00 hod. nastoupil do služebního vozidla T 603, ev.číslo 20-65-02, které však v tento den mělo státní poznávací značku AC-33-37, řízeného řidičem kpt. z pov. Josefem Oudernickým. Jemu vydal pokyn, aby ho zavezl do bytu, kde se gen. Janko zdržel asi 10 - 15 minut. Zde se setkal s manželkou, jí předal výplatu a z příručního trezoru, který měl umístěn ve svém bytě, si vzal pistoli, ráže 9 mm, ev.číslo HP 1679, které byla jeho osobním vlastnictvím a již dostal v upomínku od ministerstva národní obrany SSSR. Manželka se gen. Janka ptala, z jakých důvodů si bere pistoli. On jí odpověděl doslova "to víš, dokonce se stalo někde v elektrice, že zde nějaký mladík poplival podplukovníka, tak se nediv, že si pistoli беру". Potom bez dalšího z bytu odešel, s manželkou se neloučil, také ji neinformoval o tom, kam odjíždí. Posléze pak přikázal kpt. Oudernickému, aby ho odvezl do Sanopsu, přičemž trasu jízdy mu udal přes Strahov. O cestě na Ústřední výbor vůbec nehovořil. Udání jízdy přes Strahov bylo řidiči poněkud podivné, jednak proto, že to byla jistě sajížďka a dále také z toho důvodu, že gen. Janko mu nikdy neurčoval, kudy má jet.

Zde je nutno zdůraznit několik okolností. Gen. Janko již s kanceláře odcházel zřejmě opožděně a nemohl ve stanovené době na Ústřední výbor včas dojet. Dále pak jel nejprve domů pro pistoli a z domova se nechal zavezt přímo na Strahov. S přihlédnutím k osobním vlastnostem gen. Janko, který byl dochvilný a přesný, je zřejmé, že již od okamžiku, kdy odcházel z kanceláře, byl rozhodnut nejet na Ústřední výbor. Tomu nasvědčuje i to, že po návratu z bytu do auta udal řidiči jako cíl cesty Sanops a navíc upřesnil trasu jízdy směrem na Strahov, kde chtěl zřejmě svůj čin vykonat.

Na Strahově vystoupil u konečné stanice autobusu a prohlásil, že se půjde projít. Šel podél stadionu, potom zahnul do ulice vpravo, jako ve směru k Břevnovu. Řidič jej po určité době sledoval, potom však zajel s vozidlem za hřiště, býv. "Tankisty", otočil

se a vracel se zpět ke stadionu. Na okraji hřiště pak na gen. Janko čekal. Po kratší době, v rozmezí 5 - 10 minut, se gen. Janko vrátil a usedl do vozidla. Pohyb gen. Janko v prostoru stadionu sledoval kromě kpt. Oudernického ještě občan Kestřánek z dalšího vozidla, které v té době náhodou projíždělo kolem. Občan Kestřánek gen. Janko poznal. Vyhodnocením této doby a činnosti gen. Janko na Strahově lze mít za prokázané, že gen. Janko se při této procházce s nikým nesetkal a také s nikým zřejmě nehovořil.

Po usednutí do vozidla vydal gen. Janko řidiči další pokyn v tom smyslu, aby jel směrem ke stadionu. Zmiňoval se o tom, že si chce učinit nějaké poznámky. Nutno dodat, že gen. Janko seděl na zadním sedadle vozidla T 603 a nikdo další se v kabině auta kromě něho a kpt. Oudernického nezdržoval. Okna vozidla byla uzavřena. Kpt. Oudernický začal s vozidlem sjíždět po mírném svahu vozovky směrem k Dlabačovu, kde chtěl zastavit. Gen. Janko však mu znova řekl "jeďte ještě tady dolů". Řidič tedy pokračoval v jízdě. Po ujetí nejvíce 300 metrů od okamžiku, kdy gen. Janko naposledy promluvil, zaslechl řidič výstřel. Obrátil se doprava dozadu směrem k zadnímu sedadlu, kde gen. Janko seděl a řidič zahlédl, jak z levého spánku gen. Janko vystříkla krev a klesl na svou levou stranu směrem k podlaze. Současně zaslechl slabé zachroptění. Kpt. Oudernický si okamžitě uvědomil vážnost situace, vyplývající zejména s charakteru zranění, které velmi dobře rozpoznal a proto se rozhodl rychle zajet do blízké Ústřední vojenské nemocnice. Tedy vůbec nezastavil a neprodleně odejel do Ústřední vojenské nemocnice před budovu chirurgie. Zde infermoval lékaře chirurgického oddělení plk. dr. Flaška o události, který již konstatoval smrt gen. Janko. Posléze pak odvezl kpt. Oudernický mrtvolu gen. Janko na Ústav soudního lékařství, kde plk. dr. Šňupárek provedl novou prohlídku zemřelého a potvrdil závěry dr. Flaška. Zároveň plk. dr. Šňupárek shromáždil veškeré osobní věci gen. Janko a dále zajistil pistolí ev.č. BP 1679 a vyšetř. lanou nábojnici. O nich pořídil zvláštní seznam a předal je vojenskému prokurátorovi. Zároveň přikázal umístit mrtvolu gen. Janko na pro-

sektuře nemocnice v Motole. Kromě běžných osobních potřeb a určité hotovosti peněz byl u gen. Janko nalezen jeden poznámkový blok se zápisy, jehož závěrečnou část provedl gen. Janko v dopoledních hodinách téhož dne. Dále byl sejištěn malý zápisník modré barvy s různými poznámkami, které však byly nepochybně psány před delší dobou, jak vyplývá z jejich obsahu. O těchto předmětech bude hovořeno v další části zprávy.

Orgány vojenské prokuratury byly o události informovány v krátké době a to asi ve 14.30 hod. telefonicky gen. Šedkem. K šetření události byla ustanovena pracovní skupina ve složení pplk. dr. Ladislav Kozel, náčelník VVP Píbram, pplk. dr. Zdeněk Kylar, starší prokurátor VVP Píbram, kpt. dr. Milan Vlk, vyšetřovatel VOP Hradec Králové. Tato skupina se nejprve dostavila na ministerstvo národní obrany do sekretariátu genplk. Janko. V té době již byla kancelář gen. Janko zabezpečena orgánem VKR, dále pak byly sejištěny klíče od dveří pracovny jakož i klíče od trezoru pobočnicka mjr. Švarce a od trezoru pplk. Jerhoty, náčelníka sekretariátu. Předběžná prohlídka pracoviště nepřinesla kladného výsledku. Nebyla nalezena žádná zpráva, která by bližší vysvětlila příčinu jednání zemřelého. Nutno podotknout, že v průběhu dalšího vyšetřování, zejména pohovoru s gen. Šedkem, výsledky o.p. Šimkové, pplk. Tyla a pplk. Gajdošíka bylo nepochybně prokázáno, že před příchodem orgánu VKR a dále pak před příchodem pracovníků vojenské prokuratury nikdo nevstoupil do kanceláře gen. Janko.

Vzhledem k závažnosti případu bylo zahájeno v této věci trestní stíhání a současně nařizena prohlídka a pitva mrtvoly zemřelého. Mimo to byla provedena prohlídka pracoviště a se souhlasem manželky zemřelého prohlídka příručního domácího trezoru včetně prohlídky a ohledání vozidla, v němž k úmrtí gen. Janko došlo. Jak vyplývá z protokolu o ohledání vozidla T 603, ev.č. 20-65-02, byl sejištěn v levých zadních dveřích v koncovce tvořící vnitřní čalounění dveří kámen velikosti 1,5 x 1 cm. Tento náleziště se nachází při zavřených dveřích ve výšce 37 cm od povrchu zadního

sedadla a ve výšce 31 cm od zadního opěradla, přičemž míry jsou dány od nezatříbeného polštářování vozidla. Při demontáži levých zadních dveří pak byl zjištěn průstřel vnitřního ocelového plechu dveří a vryp v držáku okna. Ve spodní části dveří pak byla nalezena střela.

Provedenou znaleckou expertizou bylo nepochybně prokázáno, že nábojnice i střela nalezené v kabině vozidla byly vystřeleny z pistole ráže 9 mm, výrobní číslo BP 1679.

Při prohlídce pracoviště a příručního trezoru v bytě zemřelého genplk. Janko bylo zajištěno pět listů formátu A5 s osobními poznámkami, 1 list formátu A4 s osobními poznámkami, 2 bloky formátu A4 s poznámkami a dále pak kožené pouzdro, v němž se nachází zápisník rovněž s různými osobními poznámkami. Znalecké zkoumání písma bylo provedeno u poznámek psaných v bloku formátu A5, který měl genplk. Janko v okamžiku smrti u sebe. Jak vyplývá ze znaleckého posudku, po provedeném srovnání je zřejmé, že poznámky v tomto bloku provedl sám gen. Janko. Nic dalšího, co by mohlo přispět k objasnění celé události, se nepodařilo nalést.

Dne 15. března 1968 provedli ustanovení znalci prohlídku a pitvu těla zemřelého za přítomnosti prokurátora. Byl nalezen vatřel v pravé spánkové krajině a výstřel v levé spánkové krajině. Dále rozlámání klenby a spodiny lebni, roztříštění mozkové tkáně na spodině mozku, roztržení spodinových cév, krevní výrony v mozku, krevní sraženiny v komorách mozkových, edém prodloužené míchy, překrvení a edém plic jakož i překrvení ledvin. Vlastní a bezprostřední příčinou smrti bylo centrální selhání oběhového systému a dýchání jako následek roztříštění a prokrvácení mozkové tkáně včetně důležitých center mozkových. Kanál průstřelu vedl pravou spánkovou krajinou, spodinou spánkového laloku mozku, spodinou mezimozku, levým spánkovým lalokem a levou spánkovou kostí. Bylo zjištěno, že okraje vatřelu jsou ožehnuty a znečištěny čmoudem. V podkoží se vytvořila kapsa svědčící o částečném vniknutí plynů do podkoží a rovněž na okraji spánkové kosti

je mohutné znečištění doplňkovými faktory. Z toho lze usoudit, že střeleno bylo z bezprostřední blízkosti ze zbraně většího kalibru. Na těle nebyla zjištěna žádná další zranění. Podle nálezů analýz je pitevní nález v souladu s údajem, že genplk. Janke se zastřelil sám v sebevražedném úmyslu. Zkouškou krve zemřelého pak bylo zjištěno v moči 0,22 promile a v krvi 0,13 těchto redukujících látek včetně alkoholu.

Shrneme-li tyto pořízené důkazy dospějeme k závěru, že ve vozidle T 603 bezprostředně před úmrtím genplk. Janke byl pouze on a řidič kpt. Oudernický. Tuto skutečnost kromě Oudernického potvrzuje též řidič Kostránek, který se setkal a jedoucím vozidlem znovu krátce před okamžikem výstřelu. Vystřeleno bylo v bezprostřední blízkosti hlavy genplk. Janke, neboť výstřel zanechal stopy na pokožce zemřelého. V kabině auta byla nalezena jak nábojnice, tak i střela a jest zcela nepochybně prokázáno, že obojí bylo vystřeleno z pistole, která zároveň s nimi byla nalezena v kabině auta. Pitevní nález a zejména směr střelného kanálu nasvědčuje závěr, že mechanismus zmíněného zranění odpovídá zcela možnosti sebevraždy. S přihlédnutím ke chora uvedeným důkazům je tedy možno bez jakékoliv pochybnosti uzavřít, že genplk. Janke zemřel sebevraždou zastřelením z již zmíněné soukromé pistole.

V dosavadním vyšetřování pak nebyly zjištěny žádné náznaky nebo důkazy, která by nasvědčovaly tomu, že na sebevraždě jmenovaného by se účastnila jiná osoba.

V průběhu celého vyšetřování byl pochopitelně rovněž sledován motiv činu zemřelého. Z popsaného způsobu provedení se podává, že gen. Janke provedl sebevraždu sježdě po zralé předchozí úvaze a po důkladném rozmyslení všech okolností a příčin. Nebyl nalezen žádný dopis na rozloučenou, který by jednoznačně a uceleně vysvětlil event. určil z jakých důvodů se genplk. Janke ke svému činu rozhodl. Při určení motivace jeho činu pak je možno vycházet z názorů osob, které ho dobře znaly, shromážděných materiálů a dále pak z poznámek, které si činil gen. Janke v průběhu

dobý a které byly nalezeny.

Genplk. Janko byl považován za odbojně vyspělého příslušníka velitelského sboru armády, který prošel řadou funkcí, v nichž se osvědčoval. Významně přispěl k vybudování ozbrojených sil Československé socialistické republiky. V práci byl rozhodný, neročný vůči sobě a právě tak vůči podřízeným, v jednání vůči spolupracovníkům pak byl přímý a zásadový.

V průběhu druhé světové války a zejména pak v období po ní kdy po únoru 1948 se podílel na výstavbě Československé lidové armády postupně dospěl ke komunistickému přesvědčení. V dalších letech a zejména v poslední době se stal bezvýhradným zastáncem politiky Komunistické strany Československa, našel neprostou důvěru ve vedoucí politické činitele strany a státu a jmenovitě vůči prezidentu a prvnímu tajemníkovi ÚV KSČ s. Novotnému. Celou jeho činností, jednáním a vystupováním prolíná vřelý vztah k Sovětskému svazu a jeho armádě.

V posledních letech se zabýval vytvořením nového modelu řízení československých ozbrojených sil. Z jeho poznámek vyplývá, že se snažil vytvořit řadu moderních principů a tyto pak prosadit do praxe. Poněvadž šel v domění, že sřejmě nenalezl dostatek pochopení pro tyto své myšlenky, již před delší dobou napsal koncept dopisu Ústřednímu výboru KSČ adresovaný k rukám s. Novotného, kde předkládá souhrn těchto svých názorů a zároveň však upozorňuje, že tuto cestu volí proto, že sám se přesvědčen o správnosti svého stanoviska nenachází mezi spolupracovníky dostatek podpory, údajně vidí některé záporné důsledky běžné praxe v řízení MNO a neví, jakým způsobem dosáhnout změny k lepšímu. Osobní situace a přístup gen. Janko k některým negativním jevům, které v divotě armády pozoroval, charakterizuje závěr tohoto konceptu, kde dokonce uvažuje o odchodu s funkce.

Nutno zdůraznit, že tento koncept dopisu psal gen. Janko již v dřívějším období, tehdy, kdy ještě státní administrativní oddělení ÚV KSČ bylo vedeno jako jedenácté.

Zda tento dopis odeslal, nebo zda zůstal v poloze dvah, nebylo zjištěno.

Dále nalse přehlédnout, určité nesrovnalosti, které měl gen. Janko v předchozí době v rodinném životě, které podle vyjádření gen. Janka se v poslední době ustálily.

Nejvýznamnější otřes v názorech gen. Janka a to se projevilo v celé jeho osobnosti, znamenaly pro něho správy (jak vyplývá dále z jeho poznámek), které ziskával o jednání prosincového a lednového pléna ÚV KSČ. V úvodu nutno připomenout, že o obsahu jednání byl mylně informován převážně gen. Šejnou. Byl jím informován, že se jedná o mocenský boj mezi rozdílnými skupinami na ÚV KSČ a že se jedná o podstatu strany. V tom jej posiluje údajné prohlášení několika funkcionářů ještě před lednovým plénem, o nichž se gen. Janko zmiňuje ve svých posledních písemných poznámkách. Doslova uvádí: "Jak je možné, že už 15. prosince na vojenské radě Středního vojenského okruhu informoval s. Špaček členy vojenské rady o tom, že Novotný půjde z funkce.... před otevřením klubu ÚDA bylo to asi 1 den před zasedáním pléna v provincii vyhrožoval s. Mejna v podnapilém stavu některým funkcionářům MNO, že Tonda to má s, očitane a vy na to doplatíte..." Ke konci prosince 1967 získal další informace (další jeho poznámky) o tom, že soudruh Špaček o odchodu presidenta Novotného hovořil zcela otevřeně v Brně.

I když pro nemoc nemohl být dosud vylechnut gen. Rytíř, který by zřejmě mohl určité okolnosti potvrdit nebo vyvrátit, je skutečností, že zejména v období prosincového a lednového zasedání vyvíjel gen. Janko neobvyklou aktivitu. Jak vyplývá z jeho pracovního deníku, právě v uvedených obdobích se velmi často setkával zejména se Šejnou. Zatímco za celý rok 1967 až do poloviny prosince, jak vyplývá z pracovního deníku, gen. Janko se setkal se Šejnou ve své kanceláři celkem 6x, od 19.12. do konce roku 1967 jej Šejna navštěvuje celkem 13x (mimo návštěvu Šejny gen. Janka v bytě a návštěv gen. Janka u Šejny na ÚV KSČ

kteřé nejsou podchyceny). Z toho dne 19.12.1967 takovéto návštěvy se uskutečnily tři, stejný počet setkání je zaznamenán i dne 20.12.1967. Dne 2.1.1968 se potom gen. Janko zúčastnil jednání na HV KSČ celé odpoledne a dne 3. ledna 1968 návštěva Šejny u gen. Janka je zaznamenána dopoledne a další večerní návštěvy se zúčastnil dle záznamu i s. Gomulka a gen. Rytíř. Dne 4. ledna 1968 navštívil Šejna gen. Janka dvakrát a večerní schůzky se zúčastňuje i gen. Vosáhlo. Jak dále vyplývá z pracovního deníku, dne 5. ledna 1968 se pohybuje gen. Janko skoro po celý den ve společnosti gen. Šejny (jedná se o den, kdy probíhalo plénum HV KSČ a odeslání dopisu). Nelze přehlédnout, že ráno před plénem jakož i v poledních hodinách dochází k samostatným schůzkám Šejna - gen. Vosáhlo - gen. Janko. Obsah těchto schůzek není znám. V tomto směru se jeví zajímavá například svědecká výpověď plk. Mazala, kterého si gen. Janko předvolal dne 4.1.1968 v dopoledních hodinách a vyptával se na poměry na Slovensku a názory Slováků na býv. presidenta, přičemž gen. Janko se plk. Mazalovi jevil jako dosti rozrušený. Mimo to gen. Janko jmenovanému "nápadně" zdůrazňoval (doslovná výpověď svědka) nutnost v každém případě zachovávat býv. prezidentu věrnost a oddanost. Mimo to žádá po plk. Mazalovi informaci v případě "kdyby se na Slovensku něco dělo". K danému případu byl vyslechnut jako svědek i Moravec, který vypověděl, že v podstatě měl Šejna zájem, aby gen. Janka získal na svou stranu a dále potom potvrdil řadu schůzek Šejna - Janko, jak jsou zapsány v osobním plánu. Je potvrzeno, že gen. Janko aktivně se zasazoval pro odeslání rezoluce ÚV KSČ dne 5.1.1968. Mimo to gen. Janko se otevřeně dne 13.1.1968 dozrívá býv. ministři vnitřní dr. Kudrnovi k tomu, že poslední události se jej dosti dotkly a dr. Kudrnovi vyčítal, že se příliš brzy smiřuje se situací, že mu věřil. Při této příležitosti otevřeně dr. Kudrnovi říká, že je srádcem. Sdělil mu dále, že nesohlasí s rozdělením funkcí presidenta republiky a prvního tajemníka v tom smyslu, že si to s. Novotný nezasloužil, přičemž se vyjádřil dále, že ještě vystoupí a že

řekne "lidem pravdu". Z jeho dalších poznámek potom vyplývá, že nabyl přesvědčivého dojmu o tom, že straně a republice hrozí vážné nebezpečí, obdobné maďarským událostem, kdy nepochápal podstatu rozporu v ÚV a jeho předsednictvu, a to vše na něho zapůsobilo velmi drtivě, jak sám uvádí. Právě s tímto přesvědčením se pak velmi lehce nechal získat pro aktivní podporu rezoluce komunistů MNO, která byla zaslána ÚV KSČ. Je nepochybné, že zejména při rozhovorech se Šejnou byly uvažovány různé možnosti, jakým způsobem podpořit jednotu strany a zejména autoritu prvního tajemníka a prezidenta republiky v souladu s nepravdivými informacemi Šejny. O těchto jednáních se dosud nepodařilo získat podrobnou znalost. Z některých poznámek gen. Janka však je zřejmé, že bylo uvažováno o různých možnostech, kterými by armáda mohla vystoupit na podporu stávajícího systému práce. Nejsou však žádné důkazy o tom, že by gen. Janko podnikl jakákoliv konkrétní opatření k vyvolání zásahu armády do vnitropolitického vývoje ve státě. Plně podporoval býv. prezidenta A. Novotného a veškeré připomínky na jeho osobu bral jako urážku hlavy státu a nezákonné jednání. Tato situace se u něho projevovala znatelnou depresí. Celý jeho postoj k dění charakterizuje i to, že po útěku Šejny se sám kriticky staví k názorům Šejny, kterého zřejmě silně ovlivňovaly a které vyjádřil v poznámce: "Hanebníka Šejnu odsuzuji, býval u mne, informoval, měl nejfantastičtější nápady." Je třeba i připomenout, že po útěku Šejny do zahraničí se začalo často hovořit o přípravě zásahu armády v prosinci 1967, příp. v lednu 1968. Navíc ministr národní obrany v televizním projevu v úterý dne 12. března 1968 jakékoliv přípravy zásahu armády neodmítl, avšak prohlásil, že pokud by se tak stalo, bylo to za jeho zády. Poslední odstavec poznámek, které genplk. Janko napsal, patrně na tyto skutečnosti reagují a on říká: "Byl jsem již tolik pošpiněn některými soudruhy ve spojitosti se Šejnou. Otevřeně říkám, žádný rozkaz jsem nikomu nevydal, ani bych nevydal ke zneužití armády, ač je jasně i podle zákona, na to měl

možnost soudruh Novotný vydat. Jsem dodnes přesvědčen, že informace, které jsem dostal, byly míněny jen a jen pro případ bouří." Za této situace dochází k tomu, že je ustanovena komise Ústředního výboru KSČ, která mimo jiné má za úkol prověřit, zda došlo či nedošlo k přípravě použití armády při řešení vnitropolitické situace. Jednotliví funkcionáři armády se před komisí ÚV k této záležitosti vyjadřují. Na 14.00 hod. dne 14. března je pozván k rozhovoru též genplk. Janko. Je zřejmé, že od samého okamžiku, kdy je předvolán, začíná studovat již zvyšně zmíněné stranické materiály a připravuje své vystoupení při tomto jednání. Otevřeně líčí situaci, v níž se nacházel a vysnává se ze svých názorů. Současně však se hájí tím, že vždy měl na mysli jen dobro strany a státu. Nedokázal se vyrovnat s novou změnou situace, která v politickém uspořádání země nastala, nedokázal pochopit a přijmout všechny ty změny v názorech, se kterými se setkával. Měl nepochybně též určitý pocit viny nad tím, že vyhověl některým požadavkům šejny v minulých měsících. Nepochybně též v něm dohrál pocit sklamaní. Při vzetí v úvahu jeho osobních povahových rysů lze zcela dobře pochopit, že se rozhodl nezúčastnit se jednání na ÚV strany.

Zřejmé tedy osobní konfliktová situace u genplk. Janka postupně narůstala. Vaníklé problémy pak řešil ověřeným způsobem vojáka tehdy, když neměl dostatek sil překonat své nejvnitřnější přesvědčení a zažít názory v jejich správnost hluboce věřit.

Je třeba vrátit v úvahu, že dosud vzhledem ke své nemoci nebyl vyslechnut gen. Rytíř a v současnosti je pořítko a psychologickou expertizou a dalšími svědeckými výpověďmi.

Pokud by na podkladě těchto důkazů došlo ke zániku, bude podána dodatková zpráva.

Vyšší vojenský prokurátor
podplukovník

Dr. Ladislav K o z e l

NÁRODNÍ ARCHIV
ZPLUŠEN STUPĚN UTAJENÍ
BÚVOK: 2-148/PP (641/B)
PhDr. Alena Nášková
Datum: 20.3.07
Podpis: /NY

přísně tajně
Výtisk č. : 1
Počet listů : 3

označení součástí

R. čj. : 001075/17 - 3 - 1977

Protokol o výsledku svědka

v Praze dne 27. března 1968 o 11.30 hod.

byl vyslechnut

Jan H l í n a , nar. 14.5.1910 Hrádek u Rokycan, okr. Rokycány

(jméno, příjmení, data a místo narození)

dřívější jméno a příjmení -

bydliště Praha 1, Tř. Kyjevské brigády 6

přechodné bydliště -

zaměstnání (dřívější, nynější a postavení v něm) politický pracovník

místo zaměstnání ÚV KSČ Praha

průkaz totožnosti občanský průkaz stav ženatý

vyslýchán v trestní věci úmrtí gen. Janka

poměr k obviněnému, poškozenému, zúčastněné osobě bez poměru

Svědka byl řádně poučen o právu odepřít výpověď § 100 tr. ř.; o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích klivé výpovědi § 101 tr. ř.; o možnostech oprav protokolu v souhlase se svou výpovědí § 103 (95) tr. ř.

Poškozený byl řádně poučen o uplatnění nároku na náhradu škody (§ 43 tr. ř.) a prohláše, že se svým nárokem na náhradu škody k trestnímu řízení

Soudruha generála Janka známpouse podle vidění a při náhodných setkáních během nějakých zasedání vyplývajících z funkcí, když jsme se setkali, tak jsem mu okorát podal ruku. Nějak blíž se spolu nazýváme. Jako člen komise předsednictva ÚV KSČ obdržel jsem od této komise určité úkoly, které jsem měl provést. V podstatě se jednalo o provedení pohovorů s některými soudruhy. Z tohoto důvodu jsem

Jan Hlina

14.3.1968 volal některým soudruhům na pracoviště a sjednával jsem si s nimi schůzku. Tak příkladně dne 14.3.1968 jsem volal v 09.00 hod. s. gen. Rytířovi s tím, že se jej potřebuji na něco zeptat a aby byl tak laskav a dostavil se ke mně na ÚV v 11.00 hod. S. gen. Rytíř se schůzkou souhlasil. Potom jsem volal gen. Jankovi. Telefon bral nějaký soudruh, který misedělil, že mě přepojí, ale toto se neuskutečnilo. S gen. Jankem jsem nedostal spojení. Proto jsem gen. Janko volal za chvíli znovu. Řekl jsem mu, aby byl tak laskav a dostavil se ke mně ve 14.00 hod. na ÚV. Gen. Janko aniž by se na něco dále ptal mi sdělil, že ve 14.00 hod. jej mohu očekávat a že se ke mně dostaví. Pak jsem teprve volal gen. Vosáhlo a toho jsem si předvolával na 15.00 hod. Podotýkám ke všem telefonátům, že jsem ani jednoho z těchto generálů neseznámil a to ani v náznaku o čem s nimi chci hovořit. Rozhovor s gen. Jankem byl skutečně velmi krátký. Gen. Rytíř se ke mně dostavil v 11.00 hod. a přišel ke mně na minutu přesně. Rozhovor s gen. Rytířem trval do 11.45 hod. a gen. Rytíř mi vysvětlil některé otázky, na které jsem se ho ptal. Vysvětlení učiněné gen. Rytířem zapisoval s. Josef Ptáček, můj spolupracovník. Tento zápis se nachází na komisi ÚV. Potom jsem odešel na oběd a vrátil jsem se zpět do kanceláře kolem 13.30 hod. Od této doby jsem očekával příchod gen. Janka. Poněvadž gen. Janko se ve 14.00 hod. nedostavil, volal jsem znovu na jeho pracoviště a to asi tak ve 14.30 hod. Telefonát brala nějaká soudružka, na jejíž jméno si nepamatuji. Tato mi sdělila, že gen. Janko již odejel a zároveň mě žádala, abych měl chvíli strpení, že se zřejmě gen. Janko někde zdržel. Toto vysvětlení jsem chápal vzhledem k dopravní situaci v Praze. Čekal jsem potom dále na gen. Janka a místo něj ve 14.55 hod. se dostavil gen. Vosáhlo, kterého jsem se ještě tázal, zda neví něco o gen. Jankovi. Ještě jsem prohodil, zda případně gen. Janko se někde nenaboural, na což mi gen. Vosáhlo odpověděl, že přece si gen. Janko vůz neřídí sám. Pohovor s gen. Vosáhlem trval asi 30 minut. Po odchodu gen. Vosáhla kolem 15.30 hod. jsem volal zetkou gen. Janka do sekretariátu a na tomto čísle se mi ozval gen. Šádek, který mi vlastně sdělil první s poznámkou že se to stejně dovím, že se gen. Janko zastřelil. To bylo promne překvapením.

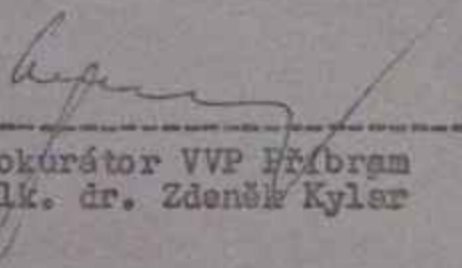
William Zou

Později když jsem celém případu uvažoval, tak jsem dospěl k takovéto domněnce: Zda gen. Rytíř v polední přestávce neinformoval gen. Janka o rozhovoru se mnou. K tomu jsem dospěl zejména proto, že otázky jsem přímo gen. Rytířovi četl a tento mi na ně odpovídal. Otázky jsou taktéž uloženy u komise ÚV. Podotýkám však, že to je pouze moje domněnka, kterou nemám žádným důkazním materiálem podloženou. O této domněnce jsem nikomu nic neřikal.

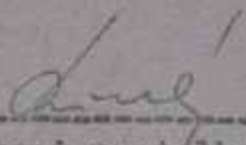
Upozorňuji znovu, že během dne 14. března 1968 jsem gen. Jan-
kam hovořil pouze jedenkrát, ačkoliv jsem 2x volal. Poprvé jsem s ním
vůbec nespojil.

To je vše, co mohu k případu uvést.

Protokol jsem si přečetl, shledal správným a podepsal v 11.50 hod.

prokurátor VVP Hřibram
pplk. dr. Zdeněk Kyler

zapisovatelka
o.p. Račanská

svědek
s. Hlína Jan

27. května 1968

K čj. : 001075/17 - 3 - 1977

U a n e s e n í

NÁRODNÍ ARCHIV

ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

Číslo: 20148/P364/13/1

PhDr. Alena Nosková

Datum: 23.2.77

Podpis: [přetřepáno]

V trestní věci

generálplukovníka Vladimíra Janko,

nar. 8.8.1917 Hodslav, okr. Břeclav, ženatý, státní zaměstnanec, pracovník MNO ČSLA, bytem Praha - Střešovice, 3 laboratorů 540/26

(trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.)

jeem rozhodl t a k t o :

Podle § 172 odst. 1 písm. a) tr.ř. z a s t a v u j i
trestní stíhání

neboť je nepochybné, že se nestal skutek, pro který se trestní stíhání vede.

O d ō v o d ě n í :

Dne 14.3.1968 bylo zahájeno trestní stíhání pro tr. čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., neboť téhož dne okolo 14.25 hod. zemřel na následky střelného poranění hlavy při jízdě služebním autem v prostoru Strahova v Praze generálplukovník Vladimír Janko, náměstek ministra národní obrany.

Četřením bylo prokázáno, že generál Janko kolem 14 hodiny odešel ze svého pracoviště na ministerstvu národní obrany do svého bytu, kde si vzal soukromou pistoli zn. Makarov, ev. č. BE 1679, ráže 7 mm spec. a zásobník s 9 zary ostrých nábojů. Při odjezdu vydal pokyn řidiči k jízdě do Sanopse přes Strahov. V prostoru Strahova nechal u jižní strany sportovního stadionu auto zastavit, vystoupil z něho a kráčel nejprve pošál stadionu a dále pak po silnici odbočující vpravo mezi sportovním stadionem a hřištěm býv. "Tankisty". Kde prošel pod ocelovými vrátky, vystoupil

na můstek a tam se krátkou dobu zdržoval. Vrátil se pak ke svému autu, nosedl a přikázal řidiči jeti směrem k Dabačovu. Při této jízdě byla všechna okna v autě uzavřena, generál Janko seděl na pravém zadním sedadle, v kabině auta jel sám s řidičem. Po ujetí asi 300 metrů od sportovního stadionu se generál Janko střelil smýšlenou pistolí do pravého spánku a klesl na podlahu auta. Řidič odvezl gen. Janko do Ústřední vojenské nemocnice v Praze-Střešovičích, kde lékaři konstatovali smrt. V kabině auta byla nalezena pistole, nábojnice a v dutině levých zadních dveří střela ráže 9 mm.

Soudně lékařská pitva prokázala, že jediné zranění na těle zemřelého se nachází v hlavě, kde byl nalezen vstřel v pravé spánkové krajině a výstřel v levé spánkové krajině. Lékaři sledovali rozlámání klenby a spodiny lebni, rozmoždění mozkové tkáně na spodině můstku a další přidružená poranění. Vlastní a bezprostřední smrti bylo centrální selhání oběhového systému a dýchání jako následek rozmoždění a prokrvácení mozkové tkáně včetně důležitých center mozkových. Současně uvádí, že střeleno bylo z bezprostřední blízkosti ze zbraně větší ráže.

Znalackou expertízou z oboru střelných zbraní bylo nepochybně zjištěno, že nábojnice nalezená v kabině auta a střela vyjmutá z dutiny levých zadních dveří auta byly vystřeleny z pistole zn. Makarov, ráže 9 mm spec. výrobní číslo LP 1679.

Z uvedeného je zřejmé, že generál Janko si přivodil smrtelné střelné poranění sám, po předchozím vlastním rozhodnutí k tomuto činu. Všetřováním nebylo zhlédáno žádné zavinění druhé osoby.

Důvodem sebevražedného činu bylo postupně narůstající osobní konfliktové situace generála Janko, k nim docházelo vlivem působení zájezdních, rodinných a politických problémů, se kterými se nechtěl v náhlé vzniklé depresivní stavu neokázat jinak vyrovnat. Proto jsem rozhodl jak uvedeno.

Hodnocení: Proti tomuto uspojení je přípustná stížnost, kterou může podat u nás do tří dnů od jeho oznámení. Stížnost nemá odkladný účinek.

Vyšetřovatel
Kapitán

Milan Pék

dr. Milan Pék

K čj. : 001075/17 - 3 - 1977

Příloha č. 4

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk č. : 4

Počet listů : 10

Protokol o výsledku svědka

NÁRODNÍ ARCHIV
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

Důvod: Z. 2. 148/P8/64/8

PhDr. Alena Nosková
Datum: 2. 3. 2017 Podpis: /137

v Praze dne 24. dubna 1968 o 13.00 hod.

byl vyslechnut

gen. Otakar R y t í ř , nar. 23.6.1913 Vysoké Mýto, okr.

(jméno, příjmení, datum a místo narození)

dřívější jméno a příjmení Richter

bydliště Praha 7, Obránců míru 74

předchozí bydliště -

zaměstnání (dřívější, nynější a postavení v něm) MNO

místo zaměstnání Praha 6

průkaz totožnosti osobně znám stav ženatý

vyslýchán v trestní věci gen. Janka a útěku Šejny OPv 2 Vv 4/68
2 Vv 5/68

poměr k obviněnému poškozenému, zúčastněné osobě bez poměru

Svědka byl řádně poučen o právu oděpít výpověď § 100 tr. ř.; o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích klivé výpovědi § 101 tr. ř.; o možnostech oprav protokolu v souladu se svou výpovědí § 103 (95) tr. ř.

Poškozený byl řádně poučen o uplatnění nároku na náhradu škody (§ 43 tr. ř.) a prohlásil, že se svým nárokem na náhradu škody k trestnímu řízení

co se týče osoby gen. Janka, znal jsem jej možno říci delší dobu a to 35 let. Gen. Janka bych charakterizoval jako odborné vyspělého příslušníka velitelského sboru armády, zkušeného, který prošel řadu funkcí, v nichž se uplatnil a osvědčil. Jsem toho názoru,

že přispěl významně k vybudování ozbrojených sil ČSSR. Poznal jsem ho jako rozhodného, náročného, iniciativního, zásadového, čestného odvážného, kdy vždy hájil tvrdě své vlastní názory. Náročným byl také k podřízeným, ovšem vůči spolupracovníkům vystupoval vždy korektně a zásadově.

Naposledy jsem hovořil s gen. Jankem dne 12. března 1968. Jmenovaný za mnou přišel do kanceláře asi ve 14.00 hod. a hned v úvodu jsem mu sdělil, že nemám mnoh času, protože se musím připravit na divizní konferenci v Plzni. Gen. Janko chtěl se mnou projednat některé služební otázky struktury svého úseku. Projednání netrvalo dlouho a byl jsem do značné míry překvapen, že gen. Janko byl, opravuji, bez velkých námitek přistoupil na můj návrh, o kterém jsme vedli spolu v dřívější době spory. Já jsem si to vysvětlil tak, že zřejmě gen. Janko o celé věci přemýšlel, zejména potom při jednání které se uskutečnilo v Teplicích během jeho pobytu v lázních. Tomu, že vlastně v této době nekladal žádný odpor, jsem tedy nepřikládal větší důležitosti. Gen. Janko se mne dále vyptával na akční program strany a podle mého názoru se k informaci stavě rozumně a neměl žádných principiálních výhrad a v základě souhlasil s tím, jak jsem ho informoval o skópním plánu strany. Pamatuji se, že měl s sebou velký černý sešit, do kterého po jednání, opravuji při jednání si dělal poznámky a mimo jiné do tohoto sešitu napsal po skončení jednání, a to tuškou, "chtěl bych se s Tebou sejít". Já jsem byl poněkud touto poznámkou překvapen, poněvadž jí psal a když jsem chtěl odpovědět, tak m. generál Janko ukázal posunkem na telefon, čímž mne chtěl asi zřejmě upozornit, abych nemluvil. Poněvadž jsem nevěděl, o co vlastně jde, napsal jsem mu do sešitu: "souhlasím, sejdeme se 13.3. v 19 hod. na Leteňské pláni". Když jsem mu toto napsal, tak Janko mi dále do sešitu napsal "Oto, věř mi, nemám v ničem žádné prsty". Gen. Janko přitom měl slzy v očích. Když jsme potom vycházeli z mé kanceláře, tak jsem se jej ptal na důvod, proč takto jedná. Gen. Janko mi řekl, že nevěří telefonům. Důvod schůzky jsem však nezjistil. Následujícího dne, t.j. 13. března 1968 jsem se zúčastnil jak výše uvedeno divizní konference v Plzni. Vzhledem k tomu, že se konference protáhla a bylo zcela jasné, že se na schůzku dostavit nemohu, šel jsem příkaz svému sekretáři, plk. Chybovi, aby o tom uvědomil sekretariát gen. Janka.

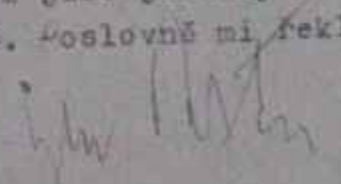
J. H. H. H.

Plk. Chyba mne potom informoval, že předal vakaz prostřednictvím mého řidiče.

Dne 14.3.1968 jsem byl vyrozuměn asi kolem 10. hodiny s. Hlínou pracovníkem ÚV KSČ, že se mám k němu dostavit. S. Hlína mne neinformoval, co bude ode mne vyžadovat. Informoval mne pouze o tom, že zřejmě vím, že byla ustavena komise ÚV KSČ a že potřebuje se mnou sepsat záznam. O otázkách mne předem nikdo neinformoval. Já sám jsem nevěděl o tom, že by se měl na ÚV KSČ dostavit také gen. Janko event. gen. Vosáhlo. Pohovor se mnou byl ukončen někdy kolem 12 hodiny, ale na ministerstvo národní obrany jsem již nejel a se s. Jankem jsem se již nesetkal, ani jsem s ním nemluvil. Kolem 14. hod. byl u mne gen. Dzúr. Pomocí gen. Dzúra a s ním společně jsem se chtěl dostat k s. Lubčekovi, kterému jsem chtěl ujasnit některé osobní věci a chtěl jsem ho zároveň informovat o známých otázkách týkajících se s. Horáka a další jedné šifrovky. V době, kdy jsme se s. Dzúrem jednali dokladoval plk. Chyba, že gen. Janko se zastřelil. Okamžitě jsme spolu odjeli za s. Lubčekem, když jsme si před tím zjistili, že jmenovaný již vyjel osobním vozidlem ze Sanopse na ÚV.

Pokud jsem byl dotazován na osobnost gen. Janka, chci uvést ještě tu okolnost, že gen. Janko, jak jsem jej poznal, byl osobou velmi citlivou a jak se lidově říká také tvrdohlavou.

Dyl jsem také dotázán, zda v období vánočních svátků a Nového roku jsem se nesešel s býv. s. prezidentem. Na to jednoznačně odpovídám, že tomu tak není a že jsem celkem se s. F. prezidentem hovořil mezi čtyřma očima dvakrát. Poprvé to bylo v r. 1965, kdy jsem s. Novotného zcela jednoznačně informoval o tom, že Šejna je bezcharakterní člověk, že je demagog, intrikán a že si svým způsobem vynucuje autoritu prostřednictvím intrik, včetně 8. oddělení ÚV KSČ. Zároveň jsem s. Novotného upozornil na to, že není vhodné, aby takováto osoba se přátelila s jeho synem. S. Novotný přiznal, že ví o tom, že Šejna udržuje přátelský styk s jeho synem Antonínem, ovšem zároveň mi zcela otevřeně řekl, že Šejna má u něj plnou důvěru a to od r. 1956, kdy mu podal jako jediný z armády plnou informaci o stavu velení v armádě. Poslovně mi řekl, že si nepřeje,

abych před ním podlamoval jeho autoritu. Přece je všeobecně známo, že Šejna skutečně intrigoval svého čneu udržoval kontakt se s. Prchlíkem a chodili se radit a diskutovat o otázkách armády výlučně se s. Mamulou a s. Novotným starším. Jsem toho názoru, že i gen. Janko se zmylil v tom, že Šejnovi svým způsobem věřil. Sám jsem gen. Janka upozorňoval několikrát včetně pobytu v Teplicích, opravuji, byl to gen. Janko, který mne při mé návštěvě v Teplicích upozornil na to, že s. Novotný dělá strašnou chybu, že chodí po závodech, že se snaží dostat dělníky proti inteligenci a sám Janko mi sdělil, že takové počínání s. Novotného je nesprávné, že si sám může spočítat poměr sil a jak to může dopadnout. Gen. Janko mi ještě sám upozorňoval na to, že jediné správné by bylo kdyby s. prezident se spojil se s. Dubčekem a s ním velmi úzce a čestně spolupracoval.

Co se týče mého druhého styku mezi čtyřma očima se s. Novotným, bylo to přesně před prosincovým zasedáním ÚV KSČ, kdy skutečně na MNO byla naprostá desinformovanost o politické situaci na ÚV KSČ. Konkrétně s. Prchlík se vyjadřoval asi v tom smyslu, že jsou rozpory v předsednictvu ÚV " a že to tam vypadá na plichtu ". Dále s. Dadr mne otevřeně informoval o tom, že s. Novotný se neudrží ani jako první tajemník a ani jako prezident a že je vážná obava, aby nebylo zneužito armády. Za této situace jsem si vyžádal audienci u s. Novotného, kterého jsem se zcela otevřeně ptal na jeho názor na celkovou situaci. "oudruh prezident otevřeně přiznal, že rozpory v předsednictvu strany existují, že nesouhlasí s tím, jak je v daném případě hodnocena etapa vývoje, dále že nesouhlasí s tím, jakým způsobem se zavádí ekonomická soustava a vyslovil obavu, že skouzneme z ekonomiky socialistické na kapitalistickou. Svěřil se mi, že lituje vystoupení na Říjnovém plánu, co se týče otázky Slováků.

Byl jsem dále požádán, aby sdělil, zda při tomto rozhovoru, jak se lidově říká nebyly rozdělovány funkce v armádě a zda se mi s. prezident případně nesvěřil s tím, že Šejna se má stát náčelníkem vojenské kanceláře prezidenta republiky.

Odpovídám, že o tomto nepadlo ani slovo. K tomuto však ještě chci uvést, což pokládám za nutné, že jak s. Novotný, tak i s. Mamula mi osobně řekli (s. Mamula při jiné příležitosti), že jde zcela o vnitrostraničskou záležitost a věc a oba vylučovali zásah armády.

Naposledy se s. prezidentem jsem mluvil telefonicky dne 30. prosince 1967, kdy jako každoročně, a také jiným činitelům jsem přál mnoho úspěchů do nového roku.

Dále mi byla položena otázka týkající se zneužití armády. Prohlašuji a mohu dokonce za svou osobu vyloučit, že by existovaly nějaké plány, nebo že by existovaly nějaké plně moci, které by kohokoliv opravňovaly k použití armády. O této otázce se zmiňuji i ve svém osobním dopise s. Dubčekovi a s. gen. Svobodovi. K tomu uvádím následující: Podle mého názoru a přesvědčení existují dva způsoby, kdo může nařídít bojovou pohotovost, resp. použít armády. Upozorňuji, že jedna cesta vede přes armádu, t.j. přes ministerstvo národní obrany a Generální štáb a týká se výlučně použití armády proti vnějším nepříteli. Ovšem je třeba zde zdůraznit, že existuje zpětná vazba při vyhlášení bojové pohotovosti jakékoliv součástí, takže GŠ i HPS by musela v každém případě takovouto informaci zpětnou vazbou dostat. Upozorňuji však dále, že v r. 1964 nebo 1965, na přesný rok si již nepamatuji, že vyšlo usnesení vojenské komise obrany k sestavení plánů pro případ použití ozbrojených sil k likvidaci vnitřních nepokojů. V tomto směru také zdůrazňuji, že tak véto použití ozbrojených sil jde mimo armádu a jde po výlučně po stranické linii (po linii komise obrany centra i krajů).

Nejsem informován, že by případně nějakým způsobem gen. Janko byl zapojen do nějakého zapojení armády, a přímo toto osobně vylučuji. Je pravdou, že v období plén ÚV KSČ zastupoval gen. Janko ze své funkce ministra národní obrany a jeho úkolem bylo dbát o bojovou pohotovost armády, ale pokud jsem informován, mohl pouze navrhnout opatření, nikoliv o těchto rozhodovat. (ve shora uvedené větě vynechávám slova .."pokud jsem informován", poněvadž k tomu právo osobní vůbec neměl).

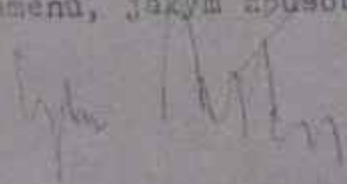
Na dotaz vyslyšajících sdělují, že příslušníka Veřejné bezpečnosti jménem Počepický, který by měl sloužit na Mě správě VB neznám.

Dále mi byla citována část výpovědi Moravce, kdy tento uvádí, že ve večerních hodinách dne 21.12.1967 se uskutečnila schůzka ve složení Gomulka, Šejna-Janko a já a že Šejna potom měl údajně po této schůzce sdělit Moravcovi, že v případě, kdyby se něco stalo,

J. K.

že převezme velení v posádce Mladá a že já jsem měl údajně podepsat nějaké plné moci včetně toho, že ne GS jsou údajně zpracované nějaké plány. Úslovně prohlašuji, že je to pustý výmysl, že nic takového jsem se nedělo a něco takového odmítám. Je pravdou, ale mám ten dojem, že to bylo ještě dříve, v období prosincového zasedání, kdy jsem byl u gen. Janka večer v kanceláři, kde byl také přítomen Šejna a Gomulka, ale o něčem takovém se nejednalo. Mluvilo se o tom, že na plénu ÚV někteří jeho členové vystupovali s obavami zneužití armády. Já jsem přímo veroval všechny přítomné u s. gen. Janka, že něco takového by bylo vlastně přilévání oleje do ohně a že toto vůbec nelze připustit. Jednání jsem se zúčastnil asi po dobu 15 minut, protože jsem byl značně unaven z pléna. Když jsem odcházel, tak tam zůstali Janko, Gomulka a Šejna.

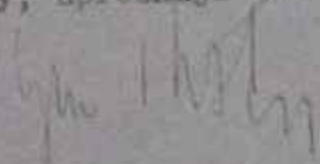
Co se týče Šejny, tak můj poměr dostatečně vystihuje informace, kterou jsem poslal s. Novotnému a o které jsem hovořil výše. Je pravdou, že Šejna se chtěl mermomocí se mnou sblížit, zejména v poslední době. Nabídl mi přátelství asi tou formou, když mi řekl, abychom zapomněli na všechno do bylo. Na to jsem mu odpovídal, že osobními přáteli nemůžeme být a že mám proti němu výhrady. Přímě do očí jsem mu řekl, že jsem to byl já, který bránil jeho povýšení. Šejna mi děkoval za mou upřímnost a znovu mi opakoval, abych se s ním spojil aspoň jako s vedoucím tajemníkem, že je přece nutno, aby byl informován o tom, co se děje na plénu. Já jsem celkem jeho funkci tajemníka HV KSČ respektoval a řekl jsem mu, že pokud budu mít čas, tak že za ním zajdu, a aby se mohl také správně orientovat, že ho budu o jednání informovat. Přitom jsem mu také řekl, že chci na zasedání vystoupit a zároveň jsem mu sdělil, jakým způsobem budu vystupovat a co jsem chci uvádět. Šejnovi jsem poslal zvěžnou informaci o zasedání pléna prvního dne a potom ještě asi dvakrát. Ozvěděl jsem se však během přestávky mezi plény, že Šejna této důvěry zneužívá a když mi volal asi dvakrát přímě na ÚV během zasedání, tak jsem mu z-cela otevřeně řekl, že má důvěry zneužil a že se ode mne nic nedoiví. Šejna mi na to odpovídal, že má dostatek pramenů, jakým způsobem bude o zasedání pléna ÚV KSČ informován.

informován. Chtěl bych ještě udělat některé poznámky co se týče mé první informace o zasedání ÚV KSČ, podané 1. dne pléna v přítomnosti Šejny, gen. Janka a s. Gomulky. Pamatuji se na to, že jsem soudruhy informoval o vystoupení s. Lenárta a Šika a že co se týče otázky referátu Šika jsem měl určité výhrady, protože jsem nebyl přesvědčen, že jeho některé názory vycházejí za rámec stanov strany. V této souvislosti, když jsem sdělil, že se vyskytly i obavy ze zneužití armády, tak gen. Janko mi doslovně řekl: "Všichni, nic takového dělat nebudu" a dal mi na to ruku. V pozdější době, to se již nepamatuji, jsem se dozvěděl o tom, že generál Janko si volal k sobě velitele okruhů a sám jsem potkal na chodbě gen. Valeše. Při pohovoru s Jankem jsem však zjistil, že gen. Janko si je volal proto, aby během vánočních svátků byla zajištěna bojová pohotovost a že údajně také jednal o přípravách k přehlídce k 25. únoru. Tak mi to aspoň vysvětlil gen. Janko.

Na další dotazy vyslyšovacího, zda jsem se zúčastnil nějakých schůzek v Rooseveltově ul. č. 1, zcela jednoznačně odpovídám, že nikoliv a o žádných schůzkách mi není nic známo. Nepamatuji se na to, že by někdy v období mezi plény za přítomnosti Šejny a Janka mi kdokoliv, včetně Šejny, ukazoval nějaký papír, kde by měla být údajně napsána nějaká čísla a předem kalkulováno, jak kdo bude v plénu ÚV hlasovat. Toto vůbec vylučuji. Byly přece všeobecně známy v této době názory jednotlivých členů v ÚV, je a to konkrétně mně jako kandidátu ÚV. není pravdou, že by Šejna měl ode mne očekávat 3.1.1968 nějakou zprávu a názory soudruha prezidenta. S. prezident se přece několikrát vyjádřil, že si nepřeje žádný zásah armády a na takovou zprávu Šejna ani nemusel čekat.

Jsem toho názoru, že to bylo 14. ledna 1968 a myslím si, že toto datum je naprosto přesné, kdy mi Šejna telefonoval, že by se potřeboval se mnou sejit a zároveň jako místo schůzky mi nabídl hostinec a sportovní haly. Neřekl mi předem, co ode mne žádá. Vzhledem k tomu, že jsem měl čas, vyhověl jsem mu a skutečně tohoto dne jsem se setkal se Šejnou. Šejna mne informoval, že Moravec se zapletl do nějakých finančních obtíží se semeny, upřesňuji tuto odpověď

tak, že mne nejdříve informoval o tom, že Moravec se dostal do finančních obtíží při zajišťování spravedajských bytů. Sdělil mi že zatím ten člověk, pro kterého byty zajišťoval, zemřel, že Moravec dluží peníze a že našel způsob v semenech, jak peníze získat. Sdělil mi, a tak se přímo vyjádřil, že v tom není žádná šmelina. Dále mi oznámil, že Moravec má kontakty na Zpravodajskou správu, ovšem že případ Moravce že vyšetřuje HS VB a je nebezpečí, že případ bude předán orgánům prokuratury a tím že by vyšly najevo zpravodajské zájmy. Právě z těchto důvodů mne požádal, aby se vyšetřování pozastavilo a abych sám toto urgoval u býv. ministra Kudrny. Já jsem j mu přímo sdělil, že bude zapotřebí, aby mi poslal materiály, abych je mohl posoudit, zda skutečně o zpravodajské zájmy jde. To jsem skutečně zařizoval u ministra vnitřní Kudrny a to telefonickým hovorem, vysvětlil jsem mu o co jde a požádal jsem ho, aby do té doby, než se prověří celá věc, aby materiály nechal u sebe. S. Kudrna mi tuto službu přislíbil. Nedlouho poté jsem obdržel sdělení od Šejny, že s. Kudrna poslal materiály prokuratuře, a vytýkal mi, že jsem to Kudrnovi neřekl.

Na dotaz vyslyšajícího, kdy mne Šejna takto informoval, odpovídám, že to mohlo být 4 - 5 dní poté, co jsem volal s. Kudrnovi. Šejna mne pak při tomto rozhovoru ujišťoval znovu o tom, že uvidím, že skutečně v tom zpravodajské zájmy jsou. Nepamatuji si kdy. ovšem podle dokladu, který mám u sebe a který Vám dávám k nahlédnutí, obdržel jsem dne 26.1.1968 od vojenské kanceláře presidenta republiky dopis, který cituji:

" Vážený soudruhu generále, v příloze Vám zasílám žádost o zastavení trestního řízení, se kterou se obrátil na s. presidenta republiky pplk. Jaroslav Moravec, s prosbou o Vaše posouzení a stanovisko. Příloha: 5 listů, podepsán gen.per. Ůhák, v zastoupení podpis nečitelný. " Vyslyšající ověřuje správnost těchto údajů. Na podkladě tohoto dopisu jsem si zavolal plk. Dronga, poněvadž náčelník nebyl přítomen a ptal jsem se ho na celý případ. S. Drong po přečtení mi sdělil, že údaje uváděné Moravcem nejsou pravdivé, přímo se vyjádřil, že je to zvinstvo obviňovat mrtvého člověka a že Moravec je kriminálník. Spolu jsme potom nastylizovali odpověď dopisu, ve které se jednoznačně vyjadřují, že sice pplk. Žák byl ve služebním styku s Moravcem, pracovníkem ONV v Praze 6 při zabezpečování služební bytů pro MNO, ale že není nic známo o tom, že

by s. Žák z jakýchkoliv služebních důvodů vyřadovol finanční částky pro tuto činnost. Zároveň jsem zdůraznil v tomto dopise, že případné trestní řízení proti pplk. Moravcovi se nedotkne zájmu ZS - GŠ. Přílohy jsem vrátil. Já jsem potom Šejnovi volal, že jde vyloženě o kriminální případ a že mu sám doporučuji, aby dal od Moravce ruce pryč. Šejna mě znovu začal ujišťovat, že skutečně jsou v tom zpravodajské zájmy, že Moravec má navázaný styk se zpravodajskými orgány a nakonec jsem souhlasil s tím, aby se ke mně dostavil příslušný zpravodajský orgán, který udržuje případný styk s Moravcem. Na přesný datum si nepamatuji, ale jsem toho názoru, že to bylo kolem 28. neb 29. ledna 1968, kdy se dostavil pplk. Svoboda, předložil mi útržek papíru na kterém byly poznamenány dvě adresy a v podstatě mi sdělil, že tyto adresy obdržel od Moravce. Když jsem viděl jak vypadá situace, nechal jsem si papírek u sebe a znovu jsem si nechal ověřit Drongem na sek- zpravodajské správě hodnotu těchto adres. Plk. Drong, že takovýchto adres mají dost a že pro ně nemají význam. Utvrdil jsem se v názoru, že Moravec nemá význam pro zpravodajskou správu. Na dotaz vyslyšajícího abych sdělil kde v současnosti se tento papír a adresami nachází, sděluji že skutečně nevím. Mám však ten dojem, že jsem ho dal zlikvidovat.

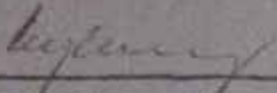
Při rozhovoru se s. Kudrnou i při rozhovoru se s. Drongem, neb s kýmkoliv jiným v souvislosti s machinacemi se semeny napadlo jméno Šejna. Neopak Šejna mě ubezpečoval, že o žádné machinace nejde. O Šejnovi jsem byl sice přesvědčen, že je bezcharakterní osobou, ovšem že by to dovedl tak daleko a dal se k dispozici cizí moci, to mě samotného překvapilo.

Po nahlédnutí do svých poznámek chci uvést ještě následující: dne 23. ledna 1968 si mě pozval k sobě na Hrad republiky s. Novotný a tápal se mě jaké je situace v armádě. Sdělil jsem mu, že rezoluce byla kladně v armádě přijata, že je v současnosti uvažováno o sácním plánu v armádě a že v armádě nastává uklidnění. To je podstata mé informace s. Novotnému. S. Novotný mi na to sdělil, že zůstává dále vrchním velitelem ozbrojených sil a že svoji funkci chce i nadále vykonávat, protože se chystá v nejbližší době navštívit některé vojenské jednotky. V rozhovoru si mi postěžovatel na své spolupracovnický, s. Hendrycha, Štrougala a Šarkovského, zda si stěžoval na s. Koldra to si ani dobře nepamatuji. Postěžoval si asi v tom smyslu, že jej v podstatě zklamali.

Jan Pátek

Více nemám co bych k věci dodal.

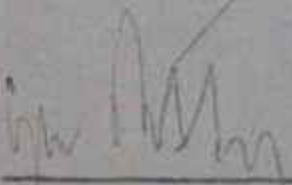
Protokol jsem si přečetl, shledal správným a podepsal v
17.00 hod.

prokurátor
ppk.dr Z.Kyjar

zapisovatelka
Pirochová

svědek
gen. Rytíř

Vypis z protokolu o výsledku svědka dr. Josefa Kudrny

Co se týče mého setkání dne 13.1.1968 s gen. Jankem uvádím následující: jsem toho názoru, že to bylo v sobotu, kdy jsem přišel za zaměstnání a mám ten dojem, že se jedná skutečně o 13.1.1968, kdy me volal černínem gen. Janko. S gen. Jankem jsem se znal převážně z recepce a ze styku přes soudruhy z Opavy, kde byl gen. Janko poslancem. Nikdy jsem u nich v bytě nebyl, ani v kanceláři, až na tento případ. Gen. Janko mi do telefonu řekl, že by nutně se mnou potřeboval hovořit, že je ve strašném depresivním stavu a že v každém případě mě žádá, zda bych ho doma napřijel. Odpověděl jsem mu, že by bylo lepší, kdybych za ním zajel, poněvadž jsem měl zrovna návštěvu. Skutečně svým osobním vozidlem jsem asi kolem 16.00 hod. se dostavil do jeho kanceláře a hned jsem poznal, že gen. Janko je v mírně podnapilém stavu. Měl na stole becherovku. Přiznal se mi s tím, že poslední události se jej dosti dotkly a doslovně mi uváděl, že mu v první řadě jde o republiku, že má o ni strach a že je toho názoru, že celá situace se krystalizuje asi tak že by se mělo jít proti Sovětskému svazu, a čímž naprosto nesohlasil, a říkal, že je to nenormální. Dost si stěžoval na gen. Hejnu, vyjadřoval se asi v tom smyslu, že jej nyní nějaký kluk honí kvůli resoluci, když on to myslel poctivě, že resoluce byla posílána na ÚV a ne do Ameriky, a že nyní by měl za to svým způsobem trpět. Měl obavu o presidenta Novotného. Když jsem mu se snažil vysvětlit pro něj přijatelně celou věc, vzhledem k jeho stavu, tak mi nakonec řekl doslovně: "Já jsem ti věřil, ty jsi zrádce." Sám jsem mu vysvětloval, že je třeba, aby podporoval s. Dubčeka, Novotného a Lenártu jako představitels strany a vlády a že je třeba, aby se na MNO méně hádali a více pracovali. Dále vyčítal, že já se příliš brzy smiřuji se situací, říkal mi, že sám ještě vystoupí, že svolá lidi, že jim řekne pravdu a že jim řekne především, že se dnes jde proti Sovětskému svazu. Mimo jiné jsme také hovořili i o tom, a tak se aspoň gen. Janko vyjádřil, že mu v podstatě o nic nejde, že má někde nějakou chatu, že již v současnosti má rodinné poměry v pořádku a že to nějak spolu na té chatě dožijí a že pensi stejně dostat musí. Dále vyjadřoval svoji nespokojenost s rozdělením funkce presidenta republiky a prvního tajemníka v tom smyslu, že si to s. Novotný nezaslouží. O tom při údajném nějakém vystoupení chtěl také hovořit. Neříkal mi však jakým způsobem by nějaké vystoupení

chtěl organizovat. Já jsem ovšem si myslel, že by s tímto chtěl vystoupit na MNO na nějakém shromáždění, aspoň takovým dojmem to na mne působilo. Nakonec se mi ho podařilo uklidnit a v pozdních večerních hodinách jsem ho ještě vlastním vozem odvezl domů. Aniž bych se u něj stavoval, jel jsem také sám do svého bytu. Asi za 2 dny na to jsem sám volal s. Rytíře, když jsem nesehnal s. Lamského a upozorňoval jsem jej na s. Jenka, že je v podstatě ve špatném stavu a že se mi zdá, že dost pije. S. Rytíř se vyjádřil asi tak, že o tom ví, ale že pije po pracovní době a že v poslední době dělá velkou politiku.

Za správnost opisu:

Machová

Ústřednímu výboru KSČ k rukám s. Novotného.

NÁRODNÍ ARCHIV
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

Důvod: 2. 14. 1988 (C. 14. 1988)

PhDr. Zdeněk Novotný

Datum: 22. 3. 1987 Podpis: [signature]

Vážení soudruzi !

Naše armáda pod vedením ústředního výboru strany dosáhla nemalých úspěchů. Myslím, že právě i o dokumentech ÚV vystoupeních vedoucích str. činitelů se o tom hovoří - vy sami o tom víte, myslím že je to skutečně to, že máme armádu dobře vybrojenou i připravenou pro každý případ. To nás, příslušníky armády všechny těší zvláště myslím, že každého těší uznání naší práce. Vždyť vy sami víte, kolik to vyžadovalo prostředků i úsilí aby všechno to nové co od nás bylo požadováno byla zvládnuta a vyřešeno Neváhám říci, že velkou zásluhu na všem tom novém dobrém, má i ministr národní obrany s. Lomský.

V poslední době se však nakupila řada problémů, které mně mrzí, řada otázek, které nebudou-li vyřešeny mohly by značně dobré výsledky oslabit. Nejde o to, že vy víte že na všech úsecích i v armádě je dosud řada vážných nedostatků - ty budou v každé práci, jsou však některé otázky zvl. v oblasti řídicí práce jichž se dopouštíme (jedno slovo nelze přechít) - diskutujeme o nich, ale zásadně se nemění.

Jde o způsoby jednání i metody řešení některých závažných problémů.

Chci poukázat aspoň na některé z nich.

V současné době se v souvislosti s rozvojem společnosti vědy i techniky v souvislosti s řešením některých problémů národního hospodářství živě diskutuje i otázka nutnosti rozhodných změn v systému velení a řízení vojsk.

Je mnoho různých názorů od nejrevolučnějších, směšlých řešení až po plně konzervativní názory nedělat žádné změny, žít po staru. Při tom v diskuzích k tomu problému někteří říkají, je třeba vytvořit jednotu názorů na tento problém jinak to přinese mnoho zla, rozklídí nás to velení atd. atp.

Není sporu o tom, že má-li být řešena tato závažná otázka, měla by na ni opravdu především ve velení armády odpovědných orgánů jednota názorů. Ta se ovšem dá vytvořit různě a v armádě tím spíše - rozhodnutím rozkazem nebo podřízení se názoru starších - není sporu o tom, že to je nejrychlejší cesta, nejlehčí k provedení o život, přitom však velmi riskantní. Vždyť v každé věci, v každém řešení jsou určité zákonitosti, které se mnohdy zvláště jde-li o oblast řešení otázek majících vliv na boj nemusí projevit v míru vůbec, ale mohou nám způsobit potíže až v boji kdy půjde o vítězství půjde o ztráty životů.

A právě proto by mělo být přímo zákonem, že zvláště zásadní otázky týkající se bojové činnosti by měly být předmětem hlubokého studia zkoumání a zkoušení o němž bychom se neměli bát, různost názorů měli bychom podněcovat tvořivou, vědeckou diskuzi budání, zkoumání faktů, hledat zkušenosti, nejlepší varianty řešení všude tam kde se mohou získat, slyšet názory jejich zdůvodnění a pak teprve přijímat, rozhodnout - měli bychom být vděční za každý tvořivý podnět upozornění na úskalí, které může být i v sebelépe připravených návrzích.

Místo toho se dostáváme mnohdy do velmi choulostivých situací, které otevřenou věcnou diskuzi znemožňují. Je tomu tehdy když vedoucí pracovník místo toho, aby zadal tón diskuzní, usměrnil propracování, určil co zkoumat na co dát v rozporech jasnou odpověď, má sám již od počátku práce svůj vyhraněný názor založený ne na vědecký rozbor, ale na vlastní intenci vlastních zkušenostech nebo nedostatečně propracovaný názor úzkého kruhu lidí bez všestranného a se znalostí věci provedeného rozboru ve všech vzhledech a dopadech, které navržené řešení bude mít.

Za takové situace dochází k tomu, že jedni by udělali náčelníkovi co mu na očích vidí, mají radost když uhodnou jeho názor, snaží se ho dopřít a dělají vše, aby jeho názor podpořili "zdůvodnili" jeho klady. Jiní hledají objektivní podmínky, hledají všechno pro i proti, někdy se i na důkazech postaví proto - jsou osočováni často i z konzervatismu jindy jsou "detailisté", "opozitníci" a jak všelijak se jim dá nadávat protože mají jiný názor než jejich náčelník. Jiní stojí stranou a čekají jak to dopadne co se z toho vyvine a přikloní se tam kde je většina.

První způsob dosažení jednoty rozkazem, rozhodnutím náčelníka je převážně nutný v bojových situacích, kde čas je nedoprosný, řešení nesnese odkladu - tam je přímo povinnost každého podřízeného splnit bez výhrad rozkaz ať jsou vyslovené přání náčelníka, velitele - i tam však rozumný velitel vždy je-li to jen trochu možné vyslechne názory a zdůvodnění podřízených, celé řada historických překladů dává za pravdu těm, kteří to dělali - i když je třeba vidět, že dnes při prudkém spádu bojových událostí se to bude méně času a bude to obtížnější než dříve.

Jde-li pak o otázky zásadní mírového řešení majících dopady na bojovou činnost, otázky, které v míru i těžko prokázat je nutno největší obezřetnost - s. Novotný sám v jednom ze svých projevů ukázal "že armáda jako celek nesnese nahodilého experimentálního Moudrost náčelníka ať je na kterémkoliv stupni neví o tom, že a priori intrikativně i když není jistě větší znalost a zkušenost než jeho podřízení odmítá vyslovené názory tím přímo podřívá jejich iniciativou rozvoj jejich tvůrčích schopností. Jistě je správnější vyslechnout trpělivě dát si návrh zdůvodnit vyzvednout kudy upozornit na nedostatky návrhu jeho zdůvodnění podnítit k hlubšímu propracování to je nejjistější cesta vytváření názorové jednoty na počtech cifrách důkazech - v takové práci lidé rostou učí se tvořivě pracovat docházejí ke kritickým a sebekritickým názorům rostou aí roste i autorita náčelníka.

Tam kde tomu není, kde místo zadání problémů k posouzení propracování případně i ve variantách od samého počátku se řešitelům většepověvá vlastní subjektivní názor tam začíná často cesta "ode zdi ke zdi" něco se vyřeší zdůvodní dosáhne často i tak zvané názorové jednoty ale za rok za dva život ukáže nesprávnost nedostatečnou promyšlenost řešení se miji účinkem - přijatá rozhodnutí se mění autorita padá podřízení řeší nově ale t.zv. metodou "žaves" ono zítra to bude zase jinak -

Bylo by možno uvést ne jeden ale desítky takových případů, kteří nás stály nejen velké peníze a materiální vydatí, mnoho zbytečné práce ale hlavně morálkou lidí autoritu velení (markantní případ zrušení okruhu - zřízení válečného okruhu a znovu zřízení mírových okruhů)

Nebuďte všechny vyjmenovávat s. na li. odd. i HPS jich možná zna-
jí více než bych mohl uvést sám.

Stačí jenom k porovnání říci: Polská armáda má tři okruhy
již pokud se nemýlím od 47 ve 48 a má je dodnes my jsme od r. 50
to jest za 14 let provedli

1. zrušení oblastí a zřízení okruhů
2. zrušení sborů (v Písku a Plzni)
podřízení divisi přímo okruhům
3. zrušení okruhu a vytvoření dvou armád a jednoho okruhu (nové
opět v Táboře a Příbrami)
4. zřízení nově válečného 1 okruhu na území bývalého prvního okruhu
5. dnes znovu zřizujeme okruhy (Tábor, Příbram)

Tedy pět velkých reorganizací v systému velení za 14 let.
Abychom se znovu vrátili k zřízení dvou operačních i územních ve-
litelství na směrech a v prostorech kde byly Tábor a místo Prahy
Příbram.

(Poláci mají 3 okruhy již 15 let) NDR má okruhy již 8 let, sov.
armáda má systém okruhů i když se jejich počet měnil již před válkou.
Nemluví již o řadě zásadních reorganizačních změn divizi a řady
dalších opatření, které není ani možno vyčíslit.

Reorganizace vedou z čeho vycházejí zda s objektivní nutností
činn-tuice- to je otázka na níž při přibližně stejných podmínkách
našich armád eby nebylo těžké odpovědět.

Nyní se k tomu řadí další tendence vnitřní reorganizace - no-
vého systému velení a struktury MNO, které v podstatě za uvedených
14 let prošlo si tolika změnami jako okruhy.

Zdálo by se tedy že máme dostátek zkušeností abychom k zásad-
ním změnám přistupovali obezřetněji - (jedno slovo nečitelné) i
když k tomu náznaky jsou metody řešení zůstávají v podstatě stejné
(nápad ze zavřenými dveřmi, agitační vytváření jednoty názorů atd.
jak jsem uvedl vpředu).

Byli jsme pozváni na ukázkou u vojsk - tato se mezi jiným dlou-
ho připravovala - nikdo z vedoucích nám však nevěděl jak - zde byly
vysloveny názory a hotová velmi chabě zdůvodněná řešení (řadu váž-
ných otázek měl i sám ministr).

Do projevu ministra na shromáždění už bylo původně zapracováno
jako hotová věc bylo vpraveno

Jak k tomu došlo - byly prováděny průzkumy na složkách s cílem zlepšit práci odstranit duplicity.

Po provedení bylo v kolegiu oznámeno, že se ukazuje nutnost provést hlubší zásahy - nikdo neřekl proč v čem - z čeho vyšlo rozhodnutí hlubších zásahů.

Podle informací údajně tak že při návštěvě s. Chruščeva již se zúčastnil i maršál Birjazov - tento v soukromé besedě řekl některým funkcionářům, že v souvislosti se zaváděním elektronických počítačích strojů je nutno přemýšlet a zřejmě i provést zásadnější úpravy v systému velení. Řekl snad i názory jak. To zřejmě postálo k tomu abychom i my změnili názory - prohlásili prověrky do té doby provedené za nedostatečné (i když řada nedostatků byla dělaly se po prvé při velké časové tísni)

Při poradě v Moskvě u spojeného velení se Chruščev údajně konzultoval s prvním náměstkem náčelníka generálního štábu - jaké jsou názory na řešení úprav velení - tento dal následující vysvětlení - byly takové úvahy u s. Birjazova zatím však jednoznačně byly odmítnuty protože nejsou k tomu ani potřebné studie ani studie, k nimž se měla org. připustit (t.jest polní automatizovaný systém není dořešen a přijat) Nic v tomto směru zatím dělat nebudeme jde o zásadní otázky které by bylo třeba spolu s mašinami důkladně teoreticky propracovat a přeskoušet -

I takových impulsů na řešení té které otázky již byla celá řada zkušenost však ukázala, že pravdu měli ti kteří nám nejdnou řekli "co vy Češi jste tak netrpěliví, počkejte až my to vyzkoušíme získáme poznatky a bude lepší u nás ve Velké zemi si můžeme leccos dovolit zavést i zrušit u nás to není i když se to nepovede takové dopady ve vašich podmínkách je to složitější - Nebuďte úspěšání nechtějte všechno řešit ani rychleji než to máme my!

Nedbáme těchto hlasů nedostatek vl. hlubšího zkoumání vedlo k zřízení, zrušení a znovu zřízení průzk. praporů v divizích, zrušení a zase zřízení děl. pluků, zavedení opravárenských praporů, jejich zrušení a nyní znovu zavádění - a celá řada dalších. Kolik to stálo jen často únavný práce velitelů a prostředků - těžko vyčíslit. Víím, že pro hledání nového se může i udělat chyba být se těchto chyb a neřešit problémy je jedna chyba řešit bez důkladné rozvahy a každou chvíli jinak je druhé chyba je otázkou co je chyba

větší -

Pokud se dotýká mírového života a je jí možno napravit je to ještě půl hoře ale jde-li věci dotýkající se bojeschopnosti, značných prostředků a důvěry lidí tím je to horší.

Jestliže pak tyto věci častých reorganizací, vynášení a měnění teorií (ne vždy nutných jako např. teorie o vel. út. sboru a nemožnost aby povolání důst. bylo jeho celoživotním povoláním) spojíme s řadou věcí a nebylo jich málo které bylo nutno po novu řešit v souvislosti s nutností zkrácení ozbr. sil zaváděním nových zbraní a podobně a s obrovským nepřetržitým pohybem lidí - Pokud si pamatují cifry z posledního hodnocení kádrů (myslím, že to bylo v r. 1963) kdy jsme měli průměrnou stáž ve velení za poslední léta následující - vel. čet v průměru 1,25 roků vel. rot rok a 3/4 - vel. praporů 2,5 - 3. vel. pluků 2, vel. divisií 2 - vel. armád 2 - jsme u jednoho z hlavních problémů (vedle řady dalších) i nízké kázně, nedostatku v práci velitelů, ve výcviku plánování i řízení -

Fosudte sami jakou úroveň kvalitu řízení může mít vel. pluku praporu a roty divize i armády v průměru za 2 roky praxe - v civilu je běžné aby se mohl stát mistrem 5 - 5 až 8 let praxe vedou cech o 100 lidech vysokošk. vzdělání a praxi nejméně 15 let v oboru.

O těchto otázkách jsem nejednou vystupoval v kolegiu hovořil s ministrem i náčelníkem MFS když jsem si již nevěděl rady i s příslušníky 11. oddělení - pravda ti mi dala často za pravdu, ale co dál - místo zlepšení zhoršení - vyhraje ten kdo zasítuje

Vážení soudruzi!

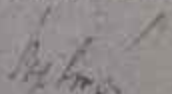
Vzhledem k tomu že na tyto otázky jsem upozornil již nejednou přímo s. Lomského v osobním pohovoru (kde mi často dal za pravdu) ale nic se nestalo vystoupil jsem nejednou v kolegiu ministra kde řada soudruhů vystoupila s podobnými názory, ale metody práce se nemění dál se zásadní otázky pečou po týdnu a často se i někteří členové kolegia dovídají o nich od svých podřízených nebo jsou stavěni před hotovou věc a místo nápravy jsem často osoučován že beru věci osobně - A věci šly tak daleko, že

pro věcnou kritiku vztahy mění spíše k horšimu došel jsem k závěru že mé další setrvání v armádě by nebylo k prospěchu věci rozhodl jsem se požádat vás jestli uznáte za možné přefedít mě na jinou práci případně mě z armády propustit vůbec. Ujišťuji vás že jsem věnoval všechny své síly i schopnost celý svůj život výstavbě našich ozbrojených sil. Pracoval jsem jak jsem nejlépe uměl. Nešetřil svých sil ani zdraví. Vyšce si budu vždy vážit vysokého ocenění kterého se mi dostalo i v hodnosti vyznamenáních i funkcí. ~~na-ktepea-jsem-sřejmě~~ kterou jste mně ~~pešřídila~~ pověřili snad jsem si to vše ani nezasloužil mnohé co jsem dostal především vyznamenání je v první řadě zásluha vojáků jimž jsem velel. Budu si vždy vážit toho že že jsem přes řadu chyb byl přijat za člena strany již se nikdy nezpronevším.

Za poslední léta však postrádám to co je myslím u každého člověka rozhodující - radost z práce - upřímně míněná kritika i sebekritika z mé strany je přerušována zkreslována, někdy ~~se-
maea-sedháá-kšpe-neš~~ a vrací se mi jak náleží zdraví nemám už také nejlepší --- jestli si aspoň trochu vážíte mé ~~pešee~~ umožněte mě čestně odejít z prostředí pro něž jsem celý život šil a pracoval - ~~behušei-nebyl-jsem-pešopea~~ avšak jistě i vlastní vinou nenašel pochopení - jsem přesvědčen že na jiném úseku by i na zcela počrādne práci mohu pro naši společnost vykonat ještě velký kus práce.

V Praze, dne 20. března 1968.

Za správnost opisu:

K. S. J. : 001075/17-3-1977

O P I S

NÁRODNÍ ARCHIV

ZRUŠEN STUPEŇ TAJENÍ

Důvod: K. S. J. 148/1977-11/1

PhDr. Alena Nosková

Datum: 28.3.07 Podpis: [signature]

Příloha č. 6/b

PŘÍSNĚ TAJNĚ

Výtisk č. : 1

Počet listů : 2

S. Dubček:

Znovu a znovu se vracím k prosincovému a lednovému zasedání ÚV i k resoluci, která byla na závěr tohoto zasedání přijata. Beru-li rezoluci jako celek, mohu říci, že mně uspokojuje, zbavuje mnohých obav, které jsem prožíval v průběhu zasedání.

Přesto, čtu-li denní tisk, sleduji rozhlas a televizi, nemohu se ubránit dojmu, že se objasňují některé věci jen z jedné stránky, a tak se nezlob, že některé obavy mi znovu ožívají. Stále si stavím zásadní otázku, půjde-li to vše opravdu tak, jak je zapsáno v rezoluci nebo zvítězí postupně jiné tendence jiné směry. A některé názory tam již jsou, zvláště jednomyslnost přijetí přes značně různá stanoviska. Teď jde o to, provadit ji do života (tato věta napsána na okraji listu).

Nechtěl bych být pasivním účastníkem těchto historických chvílí.

Považuji za svou povinnost říci Ti svůj názor, i když se možná v některých (nečitelné slovo) budeme rozcházet.

Znaže Tvůj celoživotní boj nechci věřit, že bychom se mohli rozcházet v cílech.

Považuješ-li za užitečné si se mnou pohovořit, buď tak laskav a sděl mi, kdy by bylo možno Tě navštívit (jsem na léčení v Teplicích). Ne-li, neber prosím tento dopis na vědomí.

Jsou-li mé úvahy správné, jsou-li správné úvahy a signály, které dostávám, pak Ti otevřeně říkám, že jsem odhodlán požádat Vás o propuštění ze svazku armády a dát mně možnost odejít k těm, jimž jsem vždy věřil, do SSSR.

Chápu plně Tvoji velkou odpovědnost - otevřeně říkám, že jsem očekával, že v zájmu objektivnosti mně také pozveš - vím, že máš starostí mnoho, proto píše sám.

- 1) Kdo za koho nebo kdo za co - za jakou politiku XIII sjezd a platforma Šik a tp. vnitř. situace Maďarsko
- 2) Demonstrace studentů, téze o obraně, nepřeceňování možnosti války, oba posl. incidenty at. bombardér, Pueblo, revanš - Záp. Něm.
- 3) Vztah k SSSR prol. internacionalismus. Soc. vlastenectví (tisk, rozhlas, televise (středa), klub mediků)
Silvestrovský program - jako bychom se styděli za slovo sou-
druh-
- 4) Literární noviny a kult. listy - doplnění předsednictva svazu o Jana Procházku a Milana Kuderu? (je býv. majitel (nečit. slovo)
- 5) Jde o kontrolu jako např. Gomulka v Polsku nebo o záměrnou změnu směru-

Opis pořizen ve 2 výtiscích o 2 listech:

Výtisk čís. 1 - pro s. plk. Samka

Výtisk čís. 2 - pro spis

opisu: Divoková

Opis zápisníku s. generálplukovníka Vladimíra J a n k a

S. Mřková:

Milá Marie,

zprvė prosím, abys mne u vėech soudruhů oslavila, že jsem nemohl vyhovět vėem pozváním k projevu při oslavě 25. výročí bitvy u Sokolova. Poprvé za 30 let služby využívám, ač nerad, socialistické vymoženosti - léčit se. Je to nemilé, ale je to tak, zřejmě už jsem ve věku, kdy to člověk potřebuje. Není mi lehké, duševně ještě leccos snesu, fyzicky je horší. Lgkař mne zradil od mého úmyslu k vám zajet. Jsem přesvědčen, že měl pravdu. A tak tu sedím a vzpomínám na vás na všechny a večer jsem se díval na televizi a vidím tam celou diskusi - řekla jsi to tam dobře, souhlasím s Tebou ať na jedno, že jste mohli těm starým grenadýrům, ať se mylili jakkoli říct aspoň pár laskavých slov. Já jsem resoluci ÚV rozuměl trochu šife než jste vy hovořili. Rozuměl jsem jí tak, že uradáváme práci vėech, kteří stejně jako ty, jak Tě znám, chtěli vždy dobro, lidem prostým z nichž vyšli. Nezløb se, nemohu ale souhlasit například s Vodsloněm ani s Pelikánem - kdyby aspoň sloven řekli za co dřív bojovali, co chtěli, v čem se mylili, co poznali. Vždyť Vodsloně zná celá republika a tvrdě vládl v ČSTV a dnes má být nositelem neomylného pokroku, nebo si ho rešiseři vybrali jako deštník nebo sned i další. - Věřím v jeho lidskou stránku, ne v jeho um. A u s. P. víc myslím, že je třeba cenit chytrost než oddanost. Jsou zkrátka lidé, kteří v tom umí hrubit jednou doprava, jindy doleva. Jak je krásné sledovat souboje sportovců, kteří, jsem přesvědčen nejen za sebe, ale za naši zem dovedou dát se sebe vėecko co v nich je. - zadýchání, unavení se usmívají, i když zvítězil někdo jiný. Nelituji, že jsem se narodil a žil v epoše, kdy zřejmě sdělení v lidském životě, zápas ale bestný není doad obsahem toho hlavního, co je obsahem života, co naplňuje každodenní život štěstím nad vykonanou prací, co by dávalo i poraženým naději přispět krásně

a štěstí dalších generací.

Mrzí mne, že přes tolik ponaučení nedovedeme dát odpor lidem, kteří dovedli plout za jakékoliv bouře (když prošla a moře se uklidnilo, vzali za to první veslo do ruky).

Vážil bych si ho, kdyby byl tím co prožil od proletářské tělovýchovy, ale je z něho najednou pokrokovec, no to se nezlob. Kam jdeme, koho voláte k mikrofonu, kam a koho chtějí vést ti, co se báli, co počítali.

Co to je za demokracii, kam jdeme - státní prostředky se dávají zas jen jedné straně.-

Nemohu souhlasit, když někteří říkají, že se báli kritiku vznášet, čeho se báli, svého místa, které nechtěli ztratit, to jim bylo asi víc než pravda, nyní horují za pravdu, za právo vyjadřovat se, vždyť to měli a ~~tvrdě~~ takoví, co se báli by měli jasně říct aspoň tu kritiku na sebe, že byli poserové - a jestli si to nedovedou říct sami, ať jim to řeknou druzí a ne nechají se jimi vést.

Stál jsem jednoznačně dokud byli ve funkci proti všem pomluvám, které se šířily nejen, i když hlavně proti s. Novotnému. Také jsem se jednoznačně přihlásil na podporu dopisu, který byl na aktivu přijat. S tímto názorem jsem se před nikým neskrýval, i když mne mnozí zrezovali a dokonce vyhrožovali ještě před plénem, že Novotný to má spočítané, že mně to bude mrzet. Každý člen strany ví, že tajemníka volí plénum a má právo ho také odvolat stejně jako kteréhokoliv člena předsednictva. Jak je možné, že už 15. prosince na vojenské radě středního vojenského okruhu informoval s. Špaček členy vojenské rady o tom, že Novotný půjde z funkce, kde se vzala ta jistota. Před otevřením klubu UDA, to bylo asi den před zasedáním pléna v prosinci, vyhrožoval s. Hejna v podnapilém stavu některým funkcionářům MNO: "Tonda to má spočítané a vy na to doplatíte."

Po skončení první části pléna v prosinci, mi sdělil s. Peprný, že to Špaček rozblbl na Brně na plno - podobně tomu bylo v Bratislavě, někteří členové ÚV vydali pokyny vojákům VVO atd.

A my jsme byli informováni jako náměstci ministra obrany svým ministrem jen několika větami s tím, že skutečně o nic nejde než o rozdělení funkcí - Proti těm tézím z Října přece nikdo nenamítal. Cožpak vystoupení Šika, který přišel s celou novou platformou, od níž se naprostá většina členů ÚV distancovala, byla skutečně vypracována jen jím samotným?

A my jsme v tom poletovali, přijížděli zástupci vojenské správy z různých míst republiky, co to bylo za změř zprávy (jedno slovo nečitelné) z Martina a řada dalších.

Za této situace se není co divit, že si člověk utvrdil představu, že je to boj skupin o moc.

Pročtete si znovu protokol - a jestliže byla taková situace v ÚV, přičemž se věci vynášely, agitovalo se zřejmě z obou stran, cizí rozhlas a tisk a u nás se mlčelo, to zákonitě vyžvalo u lidí pocity, které nakonec mohl, jak je jdues jisté, získat Šejna. Ovšem nemohl by je získat, kdyby to nebylo jejich přesvědčení.

Já jsem mu věřil, že jako tajemník jedná v zájmu strany. Měli by se ale zamyšlet také ti soudruzi, kteří nás, vedoucí funkcionáře armády, nechali samým sobě.

Sám jsem o nějakých rozporech v ÚV a předsednictvu až do prosincového pléna nevěděl nic. To na mne zapůsobilo drtivě, když si vzpomenu jak začaly tzv. maďarské události.

Zvláště, dám-li to do souvislosti s informacemi, které jsme dostali na ÚV v přítomnosti s. Lomského a s. Prohlíka, o nebezpečí pokusu zvratu zevnitř ještě dávno před zasedáním, někdy na podzim minulého roku.

Dnes jsou někteří s. neaktivnější, a zvláště ti, co věděli, nic neřekli a čekali jak to dopadne. Hanebníka Šejnu odsuzují, býval u mne, informoval, měl nejfantastičtější nápady.

Věděl jsem však, že s. Novotný vysloveně si nepřál zásah armády, ani žádné síly.

Byl jsem již tolik pošpiněn některými soudruhy ve spojitosti se Šejnou. Otevřeně říkám, žádný rozkaz nikomu jsem nevydal

ani bych nevydal ke zneužití armády. Ač je jasné i podle zákona, na to měl možnost s. Novotný vydat.

Jsem dodnes přesvědčen, že informace, které jsem dostal, byly míněny jen a jen pro případ bouří.

Za správnost opisu:

Minoleová

*zobrazeno v listu přezkou
dne 10/3 1. řad. listy
UV-210*

*miny
10/3*